

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sanctae Mechtildis virginis ordinis Sancti Benedicti Liber specialis gratiae

**Mechthild <von Hackeborn>
Mechthild <von Magdeburg>**

Pictavii, 1877

Liber Quartus

[urn:nbn:de:bsz:31-60070](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-60070)

LIBER QUARTUS

I. EXCITAT AMOR ANIMAM PIGRAM.

AMOR sic alloquitur animam : O stulta et insipiens anima, ubi nunc es, et ubi est habitatio tua? Ad quid vivis, et ubi quiescere poteris? Ex quo non diligis delectabilem Deum supra voluntatem tuam super omnem virtutem tuam?

II. 23.

Respondit stulta dicens : Noli me inquietare excitando ; nescio quid loquaris mihi.

Amor dixit : Reginam excitare licet, cum adventus appropinquat regis.

Anima dixit : Ego ordinem sanctum porto, jejuno, [vigilo], sine [gravi] crimine vivo, satis ligata sum regula et conclusa.

Amor dixit : Quid prodest quod vas vacuum multo ligamine constringitur, cum tamen vinum effluere videatur. Impleatur ergo lapidibus, exteriorum scilicet laborum, et transitoriis rerum temporalium cineribus.

Anima dixit : Ego voluptate carnalium cognatorum. et spiritalium amicitia perfruo dilectorum. Et quomodo possum voluptuose diligere, cujus speciem non valeo videre?

Amor dixit : O ! quod non cognoscis eum cujus nomen dulce tam frequenter audis ! Plus versatur occupatio tua circa tuum caninum corpus quam erga eum, cujus nomen est Jesus Christus, cujus propterea gloria privabitur spiritus tuus.

Anima dixit : Ego vivo secundum propriam voluntatem, quam libenter expleo juxta meam possibilitatem.

Amor dixit : Si Deo vis adhærere fideliter , oportet te charitatem ejus sequi spiritaliter.

Anima dixit : In potestate et libidine mei corporis requiesco.

Amor dixit : Erubescere , obsecro , quod nomine gloriaris religioso , et occuparis per omnia corpori tuo.

Anima dixit : Quomodo sustentarem et viverem , si tuis consiliis obtemperarem ?

Amor dixit : O infidelis ! qui animam adeo nobilitavit , quod [solus] cibus ejus sit Deus æternus , numquam impas- tum relinquet de terra plasmatum mortale corpus.

Anima dixit : Tu dure increpas me ; si scirem quis et ubi esset , ad eum adhuc converti sensus meus posset.

Amor dixit : Si vis cum ipso in libertate jucunda et nobili habitare , oportet te primum habitationem pravæ consuetudinis abnegare.

Anima dixit : Cum quid melius est cognovero , hoc eligere parata ero.

Amor dixit : O quam multi hoc non faciunt , qui juxta doctrinam plura sapiunt [et naturalem sensum] , ut se tradant potestati nudi ac simplicis amoris , fiduciam habentes , in eo cui cura est de nobis ; at mera simplicitas , quæ sinceritate pura Deum intendit , huic se ipse dignanter inclinat et proinde attendit.

Anima dixit : Putabam ego cum religiosam vestem induissem , quod valde ardua conscendissem.

Amor dixit : Quid prodest quod dormienti clara vestis induitur , eique ciborum apparatus deliciosus apponitur , cum his soporatus et dormiens non utatur ? Eia , dilecta , permittas te excitari et vigila.

Anima dixit : Eia nunc dicito mihi ubi sit habitatio ejus.

Amor dixit : Nullus dominorum invenitur qui in omnibus domiciliis suis similiter habitare valeat , præter ipsum solum , qui in pace sanctæ charitatis habitat . Ibi cum dilecta secreta colloquitur in angusta mentis solitudine , eamque complectitur in amoris sibi complacens plenitudine . Intuentem se amanti salutatur oculo ; deosculatur speciosam [divini] oris sui osculo ; [oh ! bene tibi et plusquam bene , in supermagnifica hora] contingit virginem tactu mundissimo , in flo-

rido castitatis lectulo. Ibi provehitur ad summum bonum , et experitur amantissimum vœ, cum conjuncta fuerit ei vere. *Ibi ei erit bonum super bonum, et pax super pacem exsuperans sensum omnem.* Eia nunc, dilecta, non resistas, sed permittas te amari, nec prohibeas id amare.

Anima dixit : Qui cum amaritudine hoc prohibent?

Amor respondit : Hi sunt qui se et alios suis iniquitatibus onerant et impugnant. Nunc quoque narrabo tibi quis sit de quo tibi persuadeo. Ipse est celsitudo altissima, quæ se inclinavit in hujus vallis profundissima, et hæc vallis infima elevavit se, et transcendit omnia cœlorum vestigia. O anima insipiens et stolidi! circumspice hic infima, et leva oculos tuos *ad illa tam sublimia; unge oculos tuos collyrio, ut videas eum cum quo semper maneas.*

Anima dixit : Ex quo propter me Summus descendit ad infima, tribuitque se mihi cum omni creatura alia, perpetua mihi foret verecundia, quod mea turpia et vilia non dedi pretia, ut acciperem aurea et pretiosa præmia. Væ mihi ! ubi fui infelix, et cæca, quod tamdiu vixi carens charitate divina, per quam procul dubio omnes vicissem miseras et contrarias inimicorum insidias? Nunc ego paupercula, quamvis innumera neglexerim præmiorum merita, opto adhuc relictis omnibus mundanis, exire extra omnia, ut vadam ad amoris sublimia. Eia, amor, dignare me adhuc suscipere ut valeam in te quiescere.

Respondit amor : Ego te suscipio; Deus enim omnibus communicat se et nulli se denegat. Intellige quæ dico : Hoc est justum commercium et æqua ponderatio : qui vult habere quod cupit, relinquat quod diligit; et qui quærit quod amat, abneget quod affectat.

II. DE COLLOQUIO ANIMÆ ET CHARITATIS.

OCCURRENS anima charitati, salutavit eam reverenter, dicens : Ave, mi sancta charitas.

1, 1.

Respondit : Salvete te Deus, regalis anima.

Anima dixit : O charitas, tu es valde perfecta.

Respondit : Propterea sum super omnia præelecta.

Anima dixit : Hoc opus tuum exitit ab æterno, ut celsitudinem sanctæ Trinitatis compelleres, ut se totam transfunderet in humilem Mariæ virginitatem.

Respondit charitas : O anima, hæc est tua gloria et gloriatio sempiterna.

Et dixit anima : O charitas, tu venisti nunc ad me, et omnibus quæ in hoc mundo habui et possedi expoliasti me.

Et dixit charitas : O anima, fidele est hoc commercium, et utilis commutatio.

Et anima : Charitas, tu meam pueritiam adnihilasti.

Respondit charitas : O anima, pro hac libertate tibi cælestem concessi.

Et dixit anima : Charitas, tu mihi florem juventutis abstulisti.

Respondit : Pro hac multas sanctas virtutes retribuisti tibi.

Et dixit anima : Tu mihi parentes et amicos *et bona temporalia* rapuisti.

Respondit charitas : Eia, regalis anima, hæc est vilis querimonia.

Et ait anima : Tu tulisti a me sæculum et honores ejus, et divitias ejus omnes.

Respondit charitas : Hæc ego tibi omnia in una hora per spiritum meum, pro voluntate tua, restituam in hoc mundo.

Et dixit anima : Tu me sic fortiter constrinxisti, quod corpus meum doloribus fere in nihilum redegisti.

Respondit charitas : Pro hoc multa te cognitione ditavi.

Et anima : Tu carnem meam et sanguinem meum expendisti.

Respondit charitas : Ex hoc purificata es, et in Deum elevata.

Et ait anima : Charitas, tu es raptrix violentissima; adhuc in multis es mihi debitis obligata.

Respondit charitas : O anima, pro his accipe memetipsam.

Et dixit anima : Nunc satisfactum est mihi centuplum in hac vita.

Et dixit charitas : O anima, adhuc præter Deum, quem præhabes, possidebis regnum Dei.

III. DE STUDIOSA ANIMA AD DEUM SUUM.

II. 25.

DEUS, innumerabilis thesaurus in divitiis! incomprehensibilis in mirabilibus multis! majestas interminabilis in potentia tuæ nobilitatis! Quis mihi dolor sit, [ad te suspirans] cum mihi parcis, omnis creatura narrare non sufficit; quia mœror est invisibilis; mors esset mihi dulcior quam pœna hæc intolerabilis. Quæro te meditationibus, sicut dilectum juvenula, modis occultioribus, fioque multum fragilis, ligata tuis vinculis; fortius me est hoc vinculum, unde non habeo cor amore liberum. Clamo ad te cum desiderio in voce exuli: expecto te cum cordis mœrore, nescia requiei; ardeo inextinguibiliter in tui amoris calore; sequor, te festina currens in unguenti odore. Si gigantis vires haberem fortissimi, illas vere consumerem currens, et quærens vestigia sponsi velocissimi. Eia, dilectissime, noli me diu præcurrere; requiesce suaviter, ut te comprehendam veraciter. Eia, Domine, cum mihi omne quod a te habeo abstuleris, præsta mihi per gratiam, quam canis habet per naturam, ut tibi fidelis sim in mea tribulatione, sine tædio [et diffidentia]. Hoc magis procul dubio quam cœli gaudia cupio.

DOLET ANIMA QUOD PARCIT EI DEUS.

COLUMBA mea, audi me: [Divina] sapientia mea sic excellit te, quod ordino dona mea in te, ut corpus tuum fragile valeat sustinere. Occulta tua infirmitas prævalet invenire; cordis tui molestia cogit me; cursus tuus velox post me lassat et sistit me; nam quæro refrigerium in tui cordis munditia, in quo constrictus sum per vincula cordis tuî; suspirium tuum abstulit a te justitiæ meæ iudicium; concordat nostra affectio; nam quacumque dividamur, nolo esse sine te, et tu langues, nec quidquam prævalet præter me. Quantumcumque leviter tangam te, valde tamen affligo te in fragili tuo corpore. Si tuis votis annuens, tibi semper afferrem me, in terris ipse

privarem me hospitio grato, tuo pectore. Mille corpora nequam possent amanti animæ plene exsolvere vota sua. Ideo tanto martyr gloriosior, quanto amor fuerit sublimior.

Dicit anima O Domine, nimis parcis putrido carceri, in quo bibo aquam mundi, et manduco cum miseria buccellam panis subcinericii [infirmittatis meæ]; vulnerata que sum ad mortem telo amoris tui igneo, nec unguentum adhibes ut a dolore me liberes.

CONSOIATIO SPONSI AD ANIMAM.

O PRÆDILECTA Domina, quamdiu cruciaberis hac impatientia? Cum te vulneribus gravissime saucio, tunc tibi mox unguenta salutaria amanter adhibeo. Divitiarum mearum magnitudinem sola possidebis, et super meipsum potestatem habebis. Ego ex intimis meis amo te. Si stateram habueris, aurum a me quamplurimum reportabis. Omne quod propter me gessisti, omisisti et pertulisti, æquo pondere et mensura bona tibi restituam, teque super meipsum liberaliter secundum voluntatem tuam, in æternum gratis constituam.

Anima dixit: Duo quæro a te Domine, responde mihi secundum gratiam tuam. Cum oculi mei tristantur exuliter, et os meum tacet simpliciter, et lingua ligatur misere, sensusque mei omni hora quærunt quid mihi sit, tunc totum, Domine, mihi est post te. Cum caro mea deficit, sanguis exsiccat, ossa figiscunt, nervi contrahuntur, cor liquescit præ tuo amore, anima fremit famelici leonis more: quomodo mihi tunc sit, et ubi tu sis indica mihi, Domine prædilecte.

CONFABULATIO SPONSI ET SPONSÆ VALDE DULCIS.

RESPONDIT Dominus: Tu es velut sponsa recenter nupta, a qua dormiente dilectus latenter recessit, super quem cor suum inclinaverat plena fide, cujus absentiam nec horam poterit sustinere. Quæ cum vigilans eum habere non poterit,

imaginem ejus sensu revolvit, unde dolor inchoat et querela plangit. Antequam sponsus sponsam traducat ad propria, frequenter tristatur sponsa carens ejus præsentiā : ego ad te venio pro meo desiderio, cum volueris. Interim disciplinata esto et quieta, et tuam tristitiam [ubi possis] occulta : ex hoc enim incrementum suscipit amoris tui virtus et potentia. Nunc dicam tibi, ubi tunc sum : in memetipso sum, in omni loco et in omni creatura sicut fuit ab initio. Expecto te in deliciarum horto, et flores unionis dulcissimæ tibi carpo, lectumque [sanctæ] cognitionis de gramine odorifero tibi sterno. Sol splendidus meæ deitatis fulget super te, de mirabilibus absconditis delectabilitatis meæ, de quibus modicum familiariter decerpisti. Ibi inclinabo ad te arborem Trinitatis altissimam, decerpesque inde viridia, alba et rubea sapidissimæ humanitatis meæ poma, et obumbrabit te Sancti Spiritus umbra ab omni terrena tristitia, et fugiet a te cordis molestia. Cumque arborem circumplexa fueris, docebo te Virginum canticum, melodiam, verba, dulcem resonantiam, quam nequaquam capiunt qui carnis voluntati serviunt : [quorum tamen erit dulcis conversatio.] Canta nunc, dilecta mi, ut audiam, si tu nosti.

Anima dixit : O Domine, rauca sum in castitatis gutture ; attamen tuæ dulcedinis cithara resonantiam mihi contulit ut possim cantare hoc modo ¹ : Domine, sanguis tuus et meus est unus impollutus ; amor tuus et meus est unus indivisus ; indumentum tuum et meum est unum immaculatum ; os tuum et meum est unum osculis carnis intactum ; pectus tuum et meum est unum incompressum ab omnibus viris præter te solum. Hæc sunt verba Cantici virginalis. Vocem vero amoris et sonum cordis non exprimo, quia calamo scribæ non pingitur *quod lingua non exprimitur*.

1. Canticum virginum. *Cod. B in marg. Cf. supra, pag. 507.*

IV. DE COLLATIONE ANIMÆ ET CORPORIS.

l. 5. **C**ORPUS meum longo languore torquetur, et anima mea [altissimis deliciis] fovetur: vidi enim Dominum meum, et ulnis meis circumplexa sum eum; ex hoc enim patitur paupercula nec quiescit; trahit [ille] et [ista] fluit, nec intra se capitur, moram non sustinens qua eam plenius amplexetur. Loqueretur libens, sed non potest; namque est mirabili majestatis unione [constricta]. Paulisper derelinquitur ut desiderio placeat, quæritque mox laudem ejus, quam ad votum nequit invenire, cunctis exponi pœnis cupiens infernalibus ut Creatoris laus ab omni creatura fieret infinita. Intuetur dilectum dicens ei: « Domine, benedic mihi, obsecro ». Ille eam rescipiens retrahit salutans verbo mellifluo, quod eloqui non prævalet humanus sermo. Tunc corpus eam sic alloquitur: « Dic nunc ubi fueris, jam enim virtus deficit membris meis. » « Tace, stultum, ait illa, ego dilecto meo adhærebo tuæque mortis pœnas non curabo. Ille super me gaudet, ego pro eo torqueor; hoc est ejus tormentum; utinam ab hoc nunquam liberer. Hoc te tormentum arripiat et nunquam id effugias. Amen. »

l. 7. *Sic maledixit mihi Dominus dicens:* « Corpus tuum moriatur: sermo [obmutescat], oculi tenebrescant, cor tuum effluat, anima tua ascendat. Corpus tuum *adhuc in terra* maneat, sensus corporeus evanescat, spiritus tuus sanctæ Trinitati assistat. »

l. 8. O tu mons ardens, o tu sol electe, o tu luna plena, o tu fons absque fundo; [o altitudo inattingibilis], charitas inaccessibleis, [sapientia usque profundissima,] misericordia inexoptabilis, fortitudo invincibilis, corona venerabilis, te laudat homo miser et humilis.

l. 9. Habitantes in summitate veræ charitatis, ædificantes supra petram immutabilis veritatis, fructificantes perseverantiam in perfectione operum pietatis, hi in excelsis habitant. [Glosa: id est, supra Seraphim.]

l. 10. Mundi triumphans vanitatem carnisque illecebrosam voluntatem, ac diabolicam perversitatem, Deum vere diligit, quem nec mundi adversitas, nec carnis infirmitas, nec diaboli frangit crudelitas; amat enim, amorque vincet, vincit omnia.

V. COLLOQUUNTUR SIMUL DEUS ET ANIMA.

ERO quasi ros veniens ad dilectam, ipsaque sicut lilium
germinabit. I. 13.

O rex æterne gloriæ, corona principum, sapientia magistrorum, largitor omnium bonorum, redemptio captivorum. I. 12.

Tu aspectu desiderabilis, eloquio dulcis, amplexu delectabilis, tuum me vincit miraculum; gratia me oppressit. O petra altissima excellenter excisa, in te nemo nidificat, nisi columba et philomela. I. 14.

Bene venisti, columba mea dilecta, volando supergressa es terrestria, pennæ attigerunt cœlestia. I. 15.

Sapor tuus ut botri, odor tuus ut balsami, lux tua lux solis, communicatio summi amoris. I. 16.

O fundens largiter dona, fluens in amore, ardens in concupiscentia, liquescens invicem cum dilecta tua. Tu requiescis inter ubera mea; languo et deficio in absentia tua. I. 17.

Ad hæc sponsus: Tu rosa in spineto speciosa; apis in melle operosa, immaculata columba in conversatione, rutilans sol in splendore, luna perfecta in tua statione, a tuo conspectu oculos meos nequeo avertere. I. 18.

Blanditur sponsus sponsæ: Tu es meum cervical molle, lectus delicatus, requies occultissima, concupiscentia profundissima, gloria excellentissima; tu es voluptas meæ deitatis, thronus humanitatis, rivulus mei caloris. I. 19.

Ad hæc anima: Tu es Sion meæ contemplationis; meorum pastus et refectio oculorum, perditio mei, oblivio temporis, status cordis mei, et strepitus casus, et abstractio omnium virium mearum, summa et infallibilis securitas. I. 20.

Amor sine cognitione animæ sapienti videtur obscuritas; cognitio sine fruitione videtur ei infernalis pœnalitas, et nisi fruendo moriatur, nulla consolationis gloria sublevatur. I. 21.

O sponsa, tu es columba sine felle, virgo sine corruptione, miles sine vulnere, servus invictus. [Quatuor hæc sunt quæ in suo prælio probat Deus.] Respondet: Eia, Domine, [ama me fortiter,] ama me [frequenter et] æternaliter; amor tuus I. 23

quanto fuerit frequentior, tanto sum mundior; quanto fortior, [tanto] efficior pulchrior; quanto vero fuerit diuturnior, tanto fio in hac vita sanctior.

l. 24.

Dicit ei Dominus: Quod amore frequenti te visito naturæ meæ est; amor enim sum: quod amore forti te prosequor concupiscentiæ meæ est; cupio enim et ego fortiter amari. Quod inlesinenter te amo, æternitatis meæ est, qui nec principium habeo neque finem.

l. 28.

Dicit sponsa: Gaudeo quod amare [debeo] eum qui me amat; quod utinam sic diligam ut in amore moriar, sine mensura, sine termino, *quia fortis est ut mors dilectio*. Lætare anima mea, quoniam vita tua mortua est pro te in amore; quem reamato tam fortiter ut pro eo delecteris mori viriliter; sic ardebis inextinguibiliter, sicut [vivus] carbo in igne grandi summi ardoris, erisque plena amoris quo nunc tam suaviter perfunderis.

Anima ad intellectum: Non necesse habes amplius me instruere, quia averti non valeo ab amore; ejus semper volo esse captiva, sine quo subsistere non potero, *salva vita*; ubi manet, ibi ero; cum mortua fuero et tum vivo: hæc stultorum stultitia qui carent *cordis molestia*.

l. 36.

Hostium tuorum malitia decorabit te; virtutes cordis tui honorem tibi conferent; opera tua bona corona capitis tui erunt, amor inter me et te mutuus exaltabit te, miraculum meum delectabile sanctificabit te.

l. 37.

Respondet anima: O prædilecte, despectionem immeritam delectabiliter accepto; virtutes cordis desideranter accepto; bonis operibus, proh dolor! vacua sum et careo; amorem nostrum mutuum heu! destruo non modicum et infirmo; tuum gloriosum miraculum expavescio, quia me indignam penitus recognosco.

l. 38.

Christus in regni solio gloriatur de amantis animæ desiderio dicens: Ecce venit conscendens quæ me vulneravit; hæc est quæ hujus mundi simiam abjecit, hæc ursum impudicitæ crudelem devicit, hæc lænam immeritæ elationis suppeditavit, et avaritiæ lupinam ingluviem discerpsit. Et ecce festinans venit, exagitata tamquam cervus desiderans ad me fontem vivum, et tamquam aquila de profundo volitans in excelsum.

Tu valde festinas in amore, o regina, indica mihi quid attuleris *in tuo decore*. Respondet: Domine, minusculum [meum affero tibi:] montes excedens magnitudine, mundum latitudine, nubes altitudine; mari est profundius, sole clarius, stellis multiplicius, terra ponderosius. O regina, imago meæ majestatis, glorificata assumptione meæ humanitatis, insignita spiritu meæ suavitatis, narra nomen oblatis muneris. Respondet: Domine, hoc est *oblatis muneris* nomen *mirabile*: cordis mei delectatio quam mundo abstuli et denegavi, ac in me ipsa continui, omnique creaturæ abrenuntiavi. Nunc ultra portare nequeo, ostende ubi ea reponam, quæso. Respondet: Cordis tui delectationem non nisi in Corde meo deifico, et in pectore meo collocabis humano; ibi solum tibi erit consolatio, spiritusque mei deosculatio.

l. 39.

l. 40.

l. 41.

l. 42.

l. 43.

VI. DE VIA AMANTIS ANIMÆ.

OLANGUENS amore anima, vis noscere vias tuas? Respondit: [Eia, dilecte] Sancte Spiritus, doce me. — Cum dolorem contritionis, ruborem confessionis, satisfactionisque laborem transieris, post despectum [amorem] sæculi, et tentationes diaboli, et carnis illecebras, deinde propriam [se extollentem] voluntatem, quæ a tergo multos ne in via charitatis ambulent retrahit, cum Satanam cum suis complicitibus sub pedibus tuis pugnando conculcaberis, tunc lassata respirando dices: O decore juvenis, delectat me præsentia tua, ubi te inveniam? At ille: Audio, inquit, vocem quæ de amoris procedit valetudine. Jamdudum hanc concupivi, nec hanc nisi nunc vocem audivi; motus hinc ibo ei obviam; hæc est enim quæ dolorem sustinet et amorem portat.

l. 44.

QUALITER SPONSUS EXCITAT ANIMAM.

MANE, luciflui roris tempore, hoc est devotionis intimæ, qua primum intus tangitur [anima], dicunt ei famuli, hoc est sensus corporei: Vestiri debes, o domina, et ornari.

Respondit : [Dilecti], quo, inquam, duci debeo ? quo oportet procedere ? At illi : Auribus, inquiunt, audivimus et susurrium intelleximus, in occursum tuum princeps [se] præparat, cum dulcis ros lucis effluerit et avium concentus sonuerit. Eia igitur, o regina, ne tardaveris sed festina. *His attonita sermonibus*, [tunc dulcis] humilitatis se induit camisia, qua inferiorem se nullum patitur æstimari. Post alba veste sinceræ castitatis vestitur, ut nullam in se [cogitatione, verbo et contactu] sinat maculam reperiri; mantello deinde claro famæ circumdatur, quod variis virtutibus deauratur. Procedit itaque ad nemora societatis sanctorum, ubi sonat philomela dulcius vox concordia perfectorum et cognitionis melodia beatorum. Sed nondum *adhuc* comparet *desideratus* juvenis *quem quærebat*. Convocat ergo prænuntios : fidem Abrahæ, prophetarum desiderium, Virginis Matris humilem castitatem, Jesu Christi Domini nostri veritatis et gratiæ plenitudinem, electorum omnium sanctitatem; fitque choros ducentium jubilus spectabilis. Tunc adveniens juvenis dicit ei : Sic, dilecta mea, sic oportet te choros ducere, sicut hi qui te exemplis præcesserunt et tempore. At illa : Non possum, ait, hoc facere nisi digneris manu me tenens præcedere. Si vis ut multum saliam, oportet me præcingere¹, sic in amore saliam, hinc in cognitionem indeque in fruitionem, de qua super omnem humanam æstimationem; ibi manere desidero, attamen ultra procedere contendo. Canit ergo juvenis sic : Propter me festino ad te, tu vero propter te discede a me; tecum meum gaudium, et præter te non jucundum. Et intulit : O pulchra, spectabilis, hæc chorea ad bonum tuum peracta est; delectaberis enim ad votum super Virginis Filio amabiliter; [quia nunc intus] lassata es in hoc choro. Veni in meridie ad umbras fontium, ibi mecum refrigerium habebis in thalamo amoris. Respondet ei : O Domine, omne excedit meritum ut tui amoris habeat consortium, quæ in se amore non calet nisi tuo munere moveatur. At illa famulis suis, id est sensibus [loquitur] : Cogitationum circuitu lassata nunc sum, cedite [a me, exire volo] *pro tempore*, ut refrigerer in mea tranquillitate.

1. te præcinere. *Cod. teutonicus.*

At illi : Sufficiet tibi [Domina], inquit, Magdalenæ refrigerium, in dulcedine amoris lacrymarum. — Tacete, ait illa, ne faciatis impedimenta, quoniam non capitis verba mea. Bibam enim ad tempus et inebriabor vino impermixto; nec in pudicitia Virginum, vel patientia Martyrum aut consilio Confessorum, non in sapientia Apostolorum, nec in puritate Angelorum aut Baptistæ austeritate, aut infantuli Christi [lactis dulcedine, quæ parvulorum potus est, satietatem meam constituam. *Omnis enim qui lactis est particeps, expers est sermonis justitiæ; perfectorum autem, de quorum numero sum, solidus est cibus quem paravit pauperi in dulcedine sua Deus. Illuc quia propectæ ætatis sum velut aquila convolabo, ibique in arduis nidum meum in Dilecti gremio collocabo.*

Quo si perveneris, aiunt, Domina, omnes excæbimur; lux enim inaccessibilis est divinitas et ignea, illuminans quæ in cœlis et in terra sunt universa. Quibus illa : Piscis, inquit, in aqua non submergitur, nec avis aere suffocatur, nec aurum igne exurit, sed claritatem induit et decorem. Omni creaturæ Creator contulit ut secundum suam naturam naturaliter operetur; [quomodo ergo naturæ meæ possem resistere?] Et quomodo ego in Deum meum non festinabo, qui mihi pater venerabilis, frater desiderabilis et sponsus amabilis est? Quamvis non sapiatis, virtus ejus adurit vehementer, et refrigerat suaviter; ne turbemini, vestra adhuc doctrina egeo, postquam ab his ad vos rediero; mundus enim hic laqueis est repletus.

Procedit ergo prædilecta ad speciosum forma, ad cubiculum secretissimum invisibilis majestatis, ubi lectulum amoris et amplexus invenit deificæ suavitatis. Dicit ergo sponsus : Sta, dilecta. Et illa : Quid, inquit, præcipis, dilecte mi? Respondens ille : Exuere, ait. Et de me quid futurum est, inquit, Domine Deus? Et ille : Sic, inquit, per unionem naturarum ineffabilis gratia nos conjunxit, quod divortium nullum poterit intervenire. Nullum Angelorum sed semen Abrahæ apprehendi, ideoque omnem timorem, verecundiamque et ab extrinseco venientem deponere virtutem, solamque quam ab intrinsecus geris naturaliter, elige hoc nobile desiderium fundoque carentem rectæ voluntatis concupiscentiam, quam meam adimplebo interminabili æternaliter largitate.

Et ait : Nunc, Domine, simplex et nuda sum mens, tu sponsus decorus gloria, interminabilis vitæ communicatio nostra fit nunc intolerabilis inquieti ardoris, et amoris quietissimum silentium, juxta desideratam voluntatis utriusque voluptatem. Ipse se sponsæ et sponsa se sponso communicat, quid sibi tunc eveniat non ignorat, et hæc est consolatio quam exoptat. Brevis est hæc morula, ubi dilectus cum dilecta occulte convenit. Oportet ut inseparabilis separatio frequenter interveniat et indivisos disjungat.

O amice Dei, hanc tibi amoris viam descripsi; quam Deus dignetur inscribere cordi tuo! [Amen.]

VII. ORATIO ET GRATIARUM ACTIO.

V. 17.

AVE Deus vivens, tu es præ omnibus rebus meus, hoc est mihi ineffabile gaudium, quod sine calumnia valeo loqui tecum. Cum insequentes hostes me exagitant, inter brachia tua confugio; ubi omnes molestias effugio, cum te inclinas meo desiderio? tu scis quomodo animæ meæ chordas soles tangere; eia confestim hoc incipe [quatenus te semper beatum esse oporteat]. *Rex et sponse meus carissime*, sponsa sum ignobilis, tamen tu sponsus meus legitimus et amabilis; unde exultat mens mea mirabilis. Memento quomodo mundam animam in tuo foves gremio, et perfice hoc [Domine] in me continuo, licet indigna sim omnino. Eia, trahe me sursum ad te, Domine, et ero munda et clara *in tuo lumine*; si dimiseris me, in meipsa remanebo gravis et tenebrosa.

DE INTOLERABILI VERBO SALUTATIONIS.

V. 18.

AD hæc respondit Dominus: Mea resalutatio sic est magna, quam si secundum meam effunderem in te potentiam, nequaquam mortalem retineres vitam. Tu vides quia est necessarium quod meam contineam potestatem et abscondam claritatem, ut in hac vita tuam detineam morta-

litatem; nam ad hoc tendit tua dulcedo in æternæ dignitatis excessu, et chordarum mearum harmoniam tibi resonabit, prout amoris tui fidelis longanimitas promeruit. Interim animam tuam cœlestium chordarum symphonia temperabo, ut possis æquanimius expectationis diutinæ tædia tolerare. Oportet namque illustres sponsas ac nobiles milites cum pretioso apparatu divitius ac solemnus præparari.

Anima veritatem experta sic locuta est: Domine, corpus meum mortuum est, amota et elongata a me omni sensibili pravitate; propter quod inimici tui a facie sua me tamquam cadaver fœtidum projecerunt: [sed, Domine,] anima mea vivit in te, unde diligentes te diligunt me. Eia præcordialis sponse, mi dulcis Jesu Christe, ego sine intermissione in medio cordis mei pono signaculum crucis tuæ, ut contra omnia terrena sit mihi obstaculum et munimen, rogoque te ut extra hæc omnia me custodias impermixtam; nam quantumcumque sancta, me tamen valde extra te movent; quod quia sustinere non valeo, toto conamine ab ipsis discedo.

VIII. ORATIO AD PATREM ET FILIUM ET SPIRITUM SANCTUM.

DOMINE Jesu Christe, qui es fons affluens de corde Patris tui sine initio, natus de purissima Maria virgine *tempore præfinito*, qui cum Patre et Spiritu Sancto [unus spiritus,] una es voluntas, una sapientia, una potestas, una summa virtus, omnibus prædicans sine fine. Domine, Deus æterne Pater, quia ego omnium indignissima de corde tuo *per creationem* processi, et, o Domine Jesu, quia de latere tuo *per redemptionem* sum genita, et de utriusque Spiritu purificata, invoco te in tribulatione dicens: Domine Pater cœlestis, tu es Deus cordis mei; Domine Jesu Christe, tu es redemptor vitæ meæ; Domine sancte Spiritus, tu es sanctificator animæ meæ; et tu, o beata Trinitas, es unicum refugium meum et mea requies æterna.

V. 6.

Deus conversus ad animam dixit: Tu es fundamentum gratiæ effluentis, tu es gloria virgineæ castitatis, flos excelsæ

V. 7.

jucunditatis, speculum internæ contemplationis, domina et magistra diabolicæ cohortis.

IX. DE UNGUENTO SPIRITALI.

III. 2.

DULCIS Jesu, pulcherrima forma manifestata exuli animæ meæ in dolore pariter et amore, laudo te in teipso in amore, in dolore et in dilectione cum universitate creaturæ; hoc enim delectat me præ omni re. Domine, tu es lux omnium oculorum, [tu es] delectatio [omnium] aurium, [tu es vox omnium verborum, tu es virtus omnis pietatis, tu es doctrina omnissapientiæ, tu es vita in omni vivente, tu es ordinatio omnis naturæ. Tunc Deus amantem animam laudavit, quod ita se dulciter delectaverat: Tu es lux coram oculis meis, tu es cithara in auribus meis, tu es] vox verborum meorum, intentio sanctitatis meæ, honor sapientiæ meæ, vita in mea vita, laus et ordinatio in essentia mea. Dicit anima: Domine, tu omni tempore amori langues post me, sicut satis ostendisti in te. In libro divinitatis tuæ descripsisti me, in humanitate tua depinxisti me; tu in latere tuo, in manibus et pedibus sculpisti me. Eia! indulge mihi, Domine, ut unguento [te] perungam. Respondit Dominus: Et ubi comparabis hoc unguentum? Respondit anima: Domine, cupio scindere cor meum, et te reponere intra ipsum. Dixit Dominus: Numquid vales suavius et dulcius mihi unguentum adhibere, quam ut locum des mihi in anima tua sine intermissione movendi? Dicit anima: Domine, si dignaberis me in domum tuam suscipere, semper volo medicina vulnorum tuorum existere. Respondit Dominus: Ego te suscipiam; verumtamen fidelitas mea jubet te expectare, amor meus laborare, patientia mea tacere, pauperiem sustinere, despectio mea supportare; delectatio meæ sufficientiæ non querulosam esse jubet, victoria mea in omni virtute proficere et proficere; finis meus præcipit te multa portando tolerare. hinc erit tibi gloria, cum alleviavero onera tua gravia.

X. MISERA CONSOLATOREM ALLOQUITUR.

ANIMA exul, quam Deus a dulci amore elongaverat et cruciatibus amando augebat, sic querulando exclamat : O vœ ! quam graviter dives quandoque tolerat , quod post honorabiles divitias paupertatis opprobria magna portat ! Dicit ergo : Eia, Domine mi, pauper sum valde corpore debili, exul nimis in spiritu flebili; nullus enim in spiritali Ordine constitutus coram me legit tuas Horas canonicas, vel Officium Missæ dicit. Tunc [dixit] amabile os, quod mentem meam vulneravit, verba magnifica quæ nunquam digne audivit auris mea : Tu es desiderium meum, amoris sensus, pectoris mei [dulce refrigerium , oris mei] fortissimum osculum ; mirabilium meorum deliciosum gaudium ; ego in te et tu es in me. Non propius possumus convenire, quoniam in unum confluximus, et in unam formam figurati sumus, et sic jugiter [indefessi] permanebimus. Et anima ait : Eia prædilecte, quomodo sic intime loqueris ad me, non audeo hæc verba cum lætitia cogitare, quia canis mortuus, scilicet corpus meum, misere semper fœde in naribus meis olet. Audio quod hostes mei contra me fremunt assidue, nec sensum capio quid mihi immineat in extremo. In conspectu tuo tantummodo meas miserias recognosco. Sicut, Domine, abstulisti mihi et promisisti, obsecro, ut eveniat tibi ; promisisti enim quod ex hoc laus tua proveniat. Sic respondit Dominus : Mea profunda protectio et lata deambulatio, excelsum desiderium, et diutina longanimitasque expectatio, rursus oportet tibi doctrinam adhibere. Disciplinam suam sine gravamine non possunt nobiles juvenulæ exercere ; oportet namque ut omnia membra sua arctando cohibeant, frequenterque coram magistra disciplinæ, tremulæ consistant. Sic sponsis meis in terris corpus suum pro disciplina compede est alligatum. Ego in terris pro tuo amore fui circumdatus angustiis : inimici mei coram oculis meis portaverunt mortem meam crudeliter in manibus suis, sustinuique in despectionibus superbiorum quamplurimam egestatem, et in his omnibus fidu-

III. 5.

ciam habens in Patre, supersperavi ad inæstimabilem bonitatem. Secundum hæc verba dirige mentem tuam.

CONSOLATA GRATIAS AGIT.

- II. 5. **T**u, Deus, illustras animum meum, sicut sol aurum; cum conceditur mihi quiescere in te, magnæ sunt deliciæ meæ; tu, anima mea induis te, et tu es vestis proxima qua anima mea vestit se, qua dum spoliatur, cordis molestia generatur. Si amor tuus convalesceret ad me, cito eriperet de hoc corpore, ubi te sine intermissione possem [ad votum] diligere; carmen tibi cecini, nec adhuc habeo quod volui. Si tu mihi velles canere, perciperem quod merui concupiscere.
- II. 6. Cum splendo, tu radias; cum fluo, humectaris; cum suspiras, trahis cor meum in te; cum ploras pro me, inter brachia mea sumo te: cum amas me, simul unimur, et sic uniti nunquam dividimur; verum deliciosa expectatio duorum est in amoris vinculo. Tunc expecto famelica et sitiens, festinans et delectans horam jucundissimam qua de ore tuo deifico fluunt verba melliflua, quæ auris non audivit, sed et solus spiritus percipit, et qui mundi prospera despicit; et qui inclinat aurem suam ad verba oris tui, sitienti suavem odorem Spiritus tui.
- II. 7. Ego peccatrix et pigra, olim orare volui; Deus vero videbatur averti et quod nullam mihi vellet gratiam impertiri. Cum ergo pro infirmitate corporis, miserabilique obstaculo videbatur esse, spiritu vellem contestari: eia, inquit anima mea, memorare omnis fidei, laudaque dilectum tuum et dic: GLORIA IN EXCELSIS DEO. In hac laude resplenduit lux animæ; in qua vidi Dominum in sua majestate et immensa claritate. Habebatque duos aureos calices in manibus suis plenos vino vivo; in sinistræ manus calice, vinum erat rubeum afflictionis et pœnæ; in dextera, calix plenus consolationis eximix. Et dixit Dominus: Felices qui hic rubeum bibunt vinum, licet utriusque vini ex æquali charitate propinem poculum meum, tamen vinum limpidum est

nobilius in seipso, et beatissimi qui et mero et rubeo inebriantur vino.

AFFLICTIO SIMILEM FACIT DEO.

FAMILIARIS anima rememorans Deo dona sua ait ad ipsum : III 16.
Domine, tu dixisti : nullum donum hominis super terram quod non habeat flagelli disciplinam. Hoc mihi prophetasti ore tuo, et adimplesti in me frequenti verbere diro. Ante sex annos prænuntiasti mihi quod religiosi valde essent me persecuturi et despecturi, et nunc faciunt, et fecerunt hactenus malitiose duri mihi. Numquid, Domine, hoc est miraculum quod jussisti me desiderare? Respondit mihi Dominus et dixit: Pater meus dedit mihi potentiam suæ veritatis, et notitiam suæ sanctitatis; addiditque mihi multitudinem despectionis. Post autem contulit mihi gloriam ineffabilem et interminabilem dignitatem. Hoc modo assimilabo te præstantissimæ Trinitati.

XI. DE PRÆCIPUO ASCENSIONIS GRADU.

DIVINÆ allocutionis salutatio ex ardore fluens deitatis I. 2.
fervido, sua virtute corporis virtutes adimens, animam clarificat, ut se similem sanctis aspiciat, splendoremque cœlestem in se recipiat: separatur itaque quantum potest a corpore cum omnibus viribus, sensibus, amoribus, voluptatibus exterioribus, remanente solo tamquam in suavi somno, spiritu vegetante. Tunc plenum Deum in tribus personis, et tres personas in uno Deo inseparabiles ineffabiliter contemplatur; quodamque modo inscrutabili eam salutando alloquens, regali indumento circumdata, ejus se subdit delectabiliter voluntati; petit ergo et quærit omne quod concupiscit, daturque quod vult, et de omnibus quæ quæsierit respondetur. Quod si donum non tribuitur, vel responsio subtrahitur, *ibi eidem protinus innotescit*. Hic est primus ascensionis gradus. Pro-

cedens ergo in familiari loco statuitur, in quo nec orare nec investigare quidquam licet; ibi enim solus cum sola deliciis fruitur quas corpus nescit; silluc necrusticus cum aratro, nec miles cum clypeo appropinquat. Maria quoque Virgo Mater huic se *pro disciplina* absentat *consortio*. Progrediuntur itaque ad locum plenum deliciis, de cujus gloria eloqui nec audeo nec valeo, et quia indigna valde et peccatrix sum obmutesco. Verum cum fine carens fundo carentem animam ad hoc sublime provexerit Deus, mente obliviscitur stupefacta hæc infima, nec meminit, si quando fuerit in terra.

DE GRESSU ANIMÆ AD INFERIORA.

JUXTA *vulgi proverbium*: tunc cessandum est a gaudio, cum prospera est ludenti successio. Dicit ergo florens sponsus: O dilecta, necessarium est te jam inclinari. Stupefacta illa suumque recognoscens exilium, dicit: Domine, sic me hac tua dulcedine inebriasti, quod nullo te in corpore meo laudis prosequi possum ordine, nisi exilium sustinendo patienter, et carni repugnando valenter. Et sponsus: Eia, inquit, columba mea, vox tua est auribus meis dulce organum, verba tua oris mei electuarium, desideria tua sunt pietatis meæ donum. At illa: Sponsa sum, ait, et sponsi voto pareo et præceptis. Tunc suspirans ex intimis, ut moveatur corpus et dicat: Ubi eras Domina? En reverteris amabilis, pulchra, fortis, ignea, sensibus plena; tua deambulatio sustulit meum colorem, omnem depulit et valorem. Tace, miser, refert illa, noli querulari, tibi volo semper adversari; hostis mei victoria profectus meus est et jugis lætitia.

DE EFFECTIBUS SALUTATIONIS DIVINÆ.

HÆC dulcis salutatio de qua dicemus, est indeficienti Deo in aridam profluens animam; venas habet continue manantes novæ cognitionis, contemplationis, fruitionis, ex

superingenti novitate præsentia conditoris. O dulcis, ignite, florens, interior et exterior, Deus meus, qui hæc minimis contulisti; experiar, obsecro, quæ tuis majoribus reservasti, et te timentibus abscondisti, et tolerabilis mei erit omnis pœna quam peccatoribus delegasti. Hanc qui consequi desiderat [salutationis] gratiam, super se elevetur et *in oculis suis ut parvulus sit* necesse est, et ad nihilum redigatur. In hac salutatione libenter vivens moriar, nec ab hoc voto ignorantium me deterrebit simplicitas, qui diligunt nec agnoscunt. *Horum cæcitas reprehensibilis non est; cognoscunt enim in parte et non sicut videntes, per speculum et in ænigmate, necdum faciem ad faciem, ambulant enim, per fidem spem inquirentes.*

XII. DE SUSCEPTIONE AMANTIS ANIMÆ IN CÆLESTIBUS.

CUM amans Dominum anima cœli intrat regna, disciplina fulget et sapientia claritate. Intuetur Deum lætissime et ab ipso suscipitur gratissime, laudem ejus tacens et ardens desiderat. Tunc defici cordis ardor, similis auro rubeo fulgenti in camino carbonum ignis, patens ei insiti ardoris, et in incendium trahit ipsam. Cumque sic magnus utcumque parvulam complectitur, et modicum aquæ vino jungitur; hæc a sua virtute deficit, et ad nihilum redigitur et nescit; cumque sic in salutari delecerit, tunc et ipse amore languet ad eam, in se permanens semper idem. Tunc illa dicit: Tu es dilectus meus, tu meum desiderium, tu fons indeficiens, tu sol nunquam occidens, et ego speculum in quo fulges.

I. 4.

DE CRUCIATU ANIMÆ AB AMORE.

OMNIS virtus fideli animæ famulatur; voce querulosa amori dolorem suum profert anima et clamosa dicens: Eia, dilecta, tu mihi jamdudum famularis, indica mihi quis sit adhuc status meus. Tu me agitasti, captivasti, vin-

I. 3.

culasti, profunde et irremediabiliter vulnerasti, multasque cum clava plagas terribiles inflixisti. Indica ergo mihi, *obsecro*, si tuam sævitiam evadere valeo. Mallem enim te non novisse quam mortem de tuis manibus evasisse. Respondit amor : Ego te agitavi delectando, captivavi concupiscendo, ligavi gaudendo, vulneravi uniendo, plagavi dominando. Ego altissimi Filium de cœlo expuli, ego humanam vitam sibi abstuli, ego ipsum Patri cum gloria retuli. Et tu vilis vermicule, manus meas æstimas te posse evadere? Loquere, inquit anima, o regina, ego enim dilationem mortis timui, unde manus tuas evadere formidavi. Ad hæc amor ait : Cum captivis vita conceditur, panis eis *arctus* et aqua *brevis* impenditur; hæc est dilatio qua electi ab æternis epulis suspenduntur; cum autem mors vitalis advenierit, diesque sanctificatus illuxerit, brachiis te circumdabo, tuaque intima penetrabo, animamque a carne liberans, te amantissimo præsentabo. O amor, inquit anima, hanc [epistolæ] scripturam ex ore tuo depinxi editam; non deneget, obsecro, sigilli tui impressionem debitam. Amor respondit : Qui norunt plusquam se Deum diligere hujus sigilli locum possunt invenire; latet enim inter me et te. Anima : Tace, inquit, dilecta, nec loqueris ultra, ego cum omni creatura majestati tuæ prosterno *gratias* urgens. O regina, nuntia Dilecto quod lectus meus insignis est, et ego ejus amore languo. Si hac in charta reprehensibilis est prolixitas, prati florigeri hoc effecit amœnitas. Cum gaudio deplangitur, quod anima in amore moritur, et vita ejus cum Christo in Deo absconditur.

XIII. ORATIO AD CHARITATEM QUÆ DEUS EST.

V. 30.

EIA! cara Dei charitas, animam meam amplectere, quia vincit mortis væ si forem libera a te. Eia, amor, non sinas me refrigescere, opera mea mortua sunt cum non sentio te; o amor, tu dulcoras pœnas, et angustias; tu doctrinam et solatium [veris] filiis Dei præstas. O amoris vinculum, tua suavis dextera potenter ligat omnia nova simul et

vetera. O Amor, tu facis luminaria magnifice ardentia, et leves culpas aggravas. Tu serviens non quæris præmia, cunctis creaturis *pro Christo* subdita. Eia, dulcis amor Dei, cum nimis diu dormio et negligenter actito, fac mecum clementer, et excita me frequenter; canta mihi, [o domina,] tuum canticum, quo tangis [animam quasi [dulce chordarum organum, *audiamque tuum clamorem*. Eia, amor, tu me tibi subjice, libens succumbo tuæ victoriæ, et ut vitam meam interimas, summas æstimo delicias. O [væ! Dei] amor liberalis, cum multum nimis mihi parcis, hoc toto corde doleo, et hinc querelas moveo. Amor, tua nobilis salutatio sanctæ affectionis est occasio; amor, tua munda infestatio facit peccatorem vivere sine peccato; amor, tua frequens meditatio, statuit me in suavi dispendio. O amor Deus, quomodo tui impatienter careo, cum tamquam [tibi] aliena reputata fuero. Amor, quod tua me delectat absentia, jucunda est et cœlestis dementia. O amor mirabilis, quam beatus est quem tu erudieris! deliciosa est humilitas, cum supplicat tibi quod ab eo discedas!

Eia, amor, quam paucos reperis qui te totis viribus quærant in [omnibus] rebus, qui te continuo fruuntur studio, et ferventi desiderio affectentur [ut fiat] ab eis tua discessio.

Multi sunt qui labiis te invocant, et moribus ut discedas provocant. Amor, adventus tuus et recessus gratus est æqualiter ordinatæ animæ et acceptus. Amor, tu operatus es omnia quæ facta sunt in nobis dilectionis mirabilia. Amor, tua nobilis puritas, quæ tamquam clarum speculum in casta fulget anima, affectum facit calidum in pectore virgineo Jesu Christo Domino. Qui amant in præcordiis et nitent cordibus, virgines juvenulæ sunt in choreis seraphicis. Amor, tua sancta miseratio est dæmonum læsio et sempiterna confusio. Amor, tua pax suavissima mentis est tranquillitas et morum munda benignitas. Amor, tua sufficientia lætificat et liberat in paupertate voluntaria. Amor, tua perfectio non adversatur in adversitatibus, nec querulatur cum fatigatur laboribus.

XIV. DE EXCELLENTIA CHARITATIS.

V. 31.

O CHARITAS quam spatiosum est lumen [tuum in anima], quam igneus splendor, quam incomprehensibile mirum, quam mulplex sapientia, quam citatum donum, quam forte vinculum, quam perfecta essentia, quam dulcis emanatio, quam magna divitiarum substantia, quam fidelis labor, quam sancta distinctio, lætificant animam et illustant, cum his omnibus eam beneficaveris, et tua impleveris deitate! Tunc elevata sursum pennis columbæ, hoc est virtutibus, volare incipit, et assumptis pennis aquilæ ferventi desiderio sequitur calorem solis ad sublimia, æstimans cuncta transitoria, frigida et insulsa. Tunc loquitur ex ore veritatis dicens: Domine, votum quod ad te in tua tractione habeo, sapientia quam in volatu concipio, [unio] quam in tua voluntate comprehendo, stabilitas quam tunc in dono tuo accipio, dulcis memoria quæ afficit me dum te [recogito, amor disperditus quo te] diligo, sic est in seipso dives et coram oculis tuis magnus, quod si tu nescires, non possent maris arenæ, aquarum stillæ, gramina et folia, lapides et ligna, omnes essentielles creaturæ, insuper et vegetabiles, pisces, volucres, animalia, vermes, volantes et repentes, dæmones, gentiles, Judæi, et omnes hostes tui, insuper et amici, homines, angeli, sancti, si loqui scirent et vellent, et clamarent sine intermissione usque in diem novissimum, vere, Domine, tu nosti, nequirent tibi [denuntiare] medium intentionis desiderii mei, et angustia cordis mei, et clamoris animæ meæ, pro odore unguentorum tuorum et sine intermissione appendentiam indivisam.

O Maria Domina, Dei mater, quid fieret si tu cùm Filio evolvere inciperes æternæ Deitati amorem, quem unita anima sine fallacia in hac vita in Deum portat, et contactum quo eam delectat. [Domina,] lassareris et Filius tuus amens fieret, quia divini amoris ignivora virtus omnis creaturæ fortitudinem antecedit.

DE OFFICIO CHARITATIS.

IV. 19.

AB initio et ante sæcula Deum homini et hominem Deo conjungere, et nunc et in perpetuum tui existit et erit officii beneficium, o charitas benedicta. Te saluto, *dominatrix creatoris et omnium creatorum*; custodi, domina, ne querelas de te moveam coram Domino meo pulchro; qui si tardaverit et moram fecerit, frigus me opprimet et gelida nimis ero; quod ne fiat, caveas, o regina, o regina! Tu me in Deum transtulisti, cujus amore feliciter sum constricta; o amor, adjuva me ut in ejus brachiis moriar, quæ amabiliter me captivant. Verumtamen in hoc fragili corpore pœnas mortis exsolvere non recuso. O amor, omnium virtutum excellit tua potentia fortitudinem, tu aufers a me multiplicem cordis molestiam; unde Deum benedico semper. Ego certe virtutes non habeo, verum suis virtutibus Dominus mihi servit, essetque cordi meo supra mortem gravius turbatio, si quidquam possem sine ipsius adjutorio. Quæcumque de amore ore meo pronuntio mihi adscribere non præsumo; omnium enim electorum ædificatio in his verbis Dei bonitatis est intentio, ad quos pertinent hæc, intelligunt. Amor corda vacua replet *ad se suspirantia*. Quod si rancore et amaritudine pleni fuerimus, dulcedinis ejus capaces non erimus, *sed tamquam vasa inutilia reputabimur et immunda*.
Bonam præsta, o amor suavis, noctem, *in pace dormiam et requiescam*. [Alleluia.]

DE INSANABILI VULNERE CHARITATIS.

II. 11.

AMOR divinus septemplici principio insignitur: lætambunda charitas vias et semitas Dei aggreditur, timorata labori sacro substernitur, fortis manum mittit ad fortia, amatrix non inficitur vana gloria, sapiens fulget cognitionis prudentia, libera vivit sine cordis molestia, potens semper manet in lætitia.

- II. 14. Amaritudo cordis provenit ex infirmitate humanitatis, gravitas corporis ex sola corruptione carnis, subtilitas ingenii ex nobilitate mentis, horror pœnæ ex magnitudine criminis, valetudo corporis ex maledicto creatoris, *exactum et invitum* exilium ex corruptela perversæ voluntatis, rarum solatium causatur ex inquietudine cordis.
- II. 15. Anima quæ semel perfecto Dei amore vulneratur, nunquam deinceps a tam salubri vulnere medicatur, ut ejus oris osculo perfruatur, per quod hujus vulneris inflictio generatur.

XV. DE AFFECTIBUS ET EFFECTIBUS CHARITATIS.

- IV. 15. **V**ERA Dei dilectio quatuor affectionibus purgetur; prima est crescens desiderium; secunda affluens incommodum; tertia, mentis et corporis dulce incendium; quarta cum multa custodia perfectæ unionis vinculum. Ad hæc homo non pervenit, nisi commercium cum Deo ingerat, [omne quod tuum est, interius et exterius] offerens ei [etsi ille tibi vere dat] omne quod suum est, interius et exterius. Cum felix illa hora, qua Deus amantem animam sua excellenti consolatione visitare dignatur, illuxerit atque transierit, miro mentis gaudio fruitur, fiuntque ei cuncta dulcia quæ vanis hominibus sunt amara. Quod si tunc invenitur aspera, timeat quod unguento diabolico sit peruncta.
- IV. 16. Habet magnus amor hoc quodammodo naturale: multis non effluit lacrymis, sed ardet magno igne cœlestis adustionis; in quo fruendo longe ducitur extra se, manet tamen requiescens in se: ascendit fitque Deo proximus, manens tamen in semetipso intimus, comprehendit præ omnibus, nihilque retinet ex omnibus. O amor felicissime, ubi sunt qui te cognoscunt intime? Ipsi certe non sunt in se, imo succensi sunt ferventissimæ charitatis igne, nec unquam possunt ab ejus amore cadere. Quare? quia sic divinitate perfunduntur et circumdantur, quod quanto magis tentantur

tanto fortiores redduntur. Quare? quanto diutius in pugna morantur et amant, tanto eis Deus nobilior apparet, ipsique se in feliciores reputant et æstimant viliores. Quare? quanto enim sanctior amor, tanto anxietas gravior; quantoque consolatio multiplicior, tanto timor constantior. Verum tamen amans anima nequaquam timet crudeliter, sed reveretur metuendo nobiliter. Duo sunt quæ plangere non sufficio miserabiliter querulando : unum est, divinæ bonitatis in hoc mundo oblivio, et spiritualium imperfectio. Hinc multiplex casus necesse est ut veniat, quia perfecti homines nunquam a Dei gratia corruerunt.

Amor Dei purus hæc continet in se bona :

Pacem et concordiam cum Deo conservare, ut quidquid præter peccatum evenerit cum devotione gratias referamus. Secundum est ut donis, quæ a Deo percepimus, mentis et corporis bonum ordinare studeamus. Tertium est ut *in sincera dilectione* sine crimine cum bonis moribus coram Domino ambulemus. Quartum est ut omnium virtutum copiam in nobis instituere totis viribus studeamus. O utinam, has haberem et in omnibus *actibus et eventibus* veraciter exercerem! hoc ego omni contemplationi præponerem, quæ haberi poterit in hac vita; quid enim prosunt sermones magnifici sine misericordiæ operibus *et mansuetudine cordis pacifici*? Quid valet amor ad Deum cum persecutione bonorum et innocentium proximorum? Dicit forsitan quis : si Deus mihi hoc donaret, facerem utique quod deberem. Audi nunc : Virtus partim ex Dei dono, partimque ex nostro dependet arbitrio. Cum Deus mentes nostras ad veritatem illuminat, exequantur in opere quod lux demonstrat.

VI. 30.

XVI. DE DUABUS SPONSIS CHRISTI ET DIABOLI.

AUDITE NUNC quæ scribo de spirituali sponsa et de sæculari femina. Sponsa spiritualis loquitur ex luminosa Spiritus Sancti gratia absque sui cordis molestia; contra, secularis

III. 24

femina de Luciferi malitia crudeli labore profert sua verba ex suæ carnis spurcitia. Duo spiritualium super terram sunt genera, quibus duplex exhibetur spiritus : mundis corde, qui sanctam intentionem hic fideliter in omnibus conversantur, infundit omnipotens Spiritum suum, conveniuntque duæ naturæ limpidæ, scilicet : fervens ignis Deitatis, et anima fluens velut cera amore charitatis. Ubi si fuerit operculum nitidum veræ humilitatis, lucebit procul dubio lux a longe contemplantis veritatis, quo multi illuminentur. O amans anima, nunc ditaberis divitiis quæ non auferuntur, et tamen paupertas remanebit. Ex humilitate homo dives efficitur, et in disciplinatis moribus decoratur. Disciplina morum exornat et nobilitat natales genitorum ; charitas confert pulchritudinem et reddit laudabilem ; despectio superbiorum elevat coram Deo *animas beatorum*. Hæc meditare, spiritualis sponsa, et in bonis operibus persevera, ut sic permanes sancta.

Hostis antiquus invidis, superbis et amaris suum ingerit spiritum, qui ad mala inclinati sunt et charitatis bona nesciunt. Hi de crudelitate diaboli et ex invidia mali zeli in pauperes nimis fiunt adeo crudeles, quod amoris dulcedinem nunquam percipiunt, nec sequuntur.

DE SEPTEMPLICI AMORE ¹. — DE IGNOBILITATE MENTIS.

FIDELIS amor laude Dei semper repletur ; amor desiderans afflictiones dulcissimas generat mundo cordi ; amor quærens sui solius est ; amor agnoscens omnibus se communicat creaturis ; amor resonans permixtus est tristitia *et sensu hujus mundi* ; amor tacens sine labore fruitur, quietusque longe graditur et a corpore non cognoscitur ; amor purus est in solo Deo tranquillus ; una enim conveniunt voluntate, nec licet hic cuiquam interesse creaturæ quantumvis sit nobilis. Hæc per cognitionem de libro vitæ æternæ sunt conscripta. Aurum persæpe cupro

1. Hic prior titulus tantum ad summam paginam inscriptus est, cum hac nota : *in codice*.

falsificatur, et confunditur : sic per inanem gloriam et mentis extollentiam virtus a corde hominum deletur. Ignobilis mens quæ temporalia *inhærendo* sic diligit ut nunquam ejus amorem experta sit, et in qua vox divina loquendo suave nunquam insonuit, proh dolor! in noctis tenebris semper fuit.

XVII. DE ASCENSU ET DESCENSU MONTIS DEI.

ADMIRABILIS charitas Dei, magna et sancta est virtus tua; tu illustras animam, tu doces sensus, tu es virtus omnium virtutum. Bene mihi miseræ [rusticæ], quoniam merui te [o Domina], videre! Eia, charitas, tu es deliciosa, et in omnibus actibus operosa : sentit enim anima mea quod omnis virtus tibi [est] subdita; verum tamen profunda humilitas elatione carens in religione spirituali, et innata assumptaque castitas, quæ æquali puritate constant, charitatem utrinque circumstant, et tamen ei substant. Charitas sensus perambulat et impingit plenis virtutibus animam; quæ cum augmentatur in anima, conscendit ad Deum avida, dilatans se fluida, ad mirabilia quæ occurrunt obvia; liquefit per animam ad sensus egrediens, corpusque huic participans servat in omnibus disciplinam. Nam vera Dei charitas pravos mores non admittit, quos etiam odit et excludit; attamen numquam anima sic charitate perfunditur, nisi quandoque tentationibus inquietetur, quod animalis homo non percipit, qui hypocrisi fallitur et succumbit. Cum charitas [in anima] ad perfectum venerit, tunc juxta vires hominis ad summa conscendit, quia [in sua ordinatione modum servat amor; quod] si modum non servaret, [eia! dulcissime Deus, quam] multa *sanctorum* corda purissima infirmata deliciis expirarent!

V. 4.

Cum anima amoris attractu et mira [sui Deum venantis] cordis aviditate, ad *Domini* montem potentis ascenderit dilectionis, et limpidæ cognitionis, tunc [se habet] velut peregrinus [qui montem multum anhelans ascendit, et inde] alteram partem montis cum timore casus descendit. Nam

diuturni caloris splendoribus inflammata, divinis amplexibus circumdata, humiliari incipit et refrigerari, quemadmodum sol de altissimis descendens sub terram mergitur, *et frigescit*. Vere sic in corpore fit *devoti hominis* et in mente. Homo charitate dives attractu humilitatis mergitur, et cedit donis Dei quæ menti ejus utilia sunt, quia nobilitate intentionis Deus et mens conveniunt; avertitque ab omni voluptate rerum *mentis* oculum, [de quo multum Deo laudem potest lucrari]. Corpus quoque humiliatur non modicum, dum hostes sustinens. ipsis tacens obsequitur et ab amicis ob honorem Domini segregatur. At anima, quia tunc prævalet, amplius se humiliat, ad locumque novissimum cum diligentia declinat, [quem Deus in sua virtute possidet]. Et quomodo hunc locum nominare audeo, his qui profundissimam humilitatem non cognoscunt?

DE MULTIPLICI HUMILITATE ET CHARITATE.

PRIMA humilitas in exterioribus constat videlicet, ut habitus modestus et religiose formatus et compositus sit, et mundus in habitatione sancta. Secunda humilitas est in moribus et societate, ut sint concordēs et pacifici in omni necessitate et operatione; hinc charitas augmentatur. Tertia humilitas consistit in sensibus, ut homo omni creatura rite utatur et frugaliter, et diligat ordinate. Quarta humilitas animam inhabitat: hæc est profunda et descendens, quæ dulcia in ipsa [amanti anima] et mirabilia operatur; hæc sursum compellit et elevat et in abyssum rursus retrahit et deorsum; hæc [animam] ad omnem deducit creaturam singulariter et dicit: Nunc [vide]: hæc te sua bonitate superat creatura. Deinde ducit ad inferni novissima et sub Lucifero collocat, quo non potest deterior locus esse; ubi si secundum suæ voluntatis desiderium et Dei gloriam liceret persistere, hoc *gaudiis omnibus* præoptaret. Sic [pauperula] amans anima *prædicta* humilitate constringitur, quod nec timore terretur nec pudore confunditur, sed in his cæli civibus conformatur. Verum corpus miserum propter cordis

tenebras et sensuum, concipiens timorem pariter et pudorem, quoniam adhuc mortalitate circumdatur et gravatur. Anima vero sic est in corpore pulchra sicut in cœlo, sed non sic secunda; sic est potens, sed non tam constans; sic est amabilis, sed non tam læta; sic est audax, sed non tam fortis; sic est larga, sed non tam dives; sic est sancta, sed non ita sine culpa; sic est sibi sufficiens, sed non tam plena. Hæc anima est [sola] quæ hic respersa est humili charitate. Divina quæ attingere potest conscendit, quamdiu alligatur corpori, et descendit in profundissimum quod invenire poterit; tunc est perfecta in virtutibus et sanctitate; tunc ornari eam oportet pœnis in expectatione longanimi; tunc conscendit fidelitas sublimia, contemplans cuncta in sapientia, nec latet eam res aliqua, ne detur Deo ab ea laus et gloria.

XVIII. DE MULTIPLICI AMORE.

AMOR liberalis ex miseratione sancta proveniens expellit vanam gloriam et malitiam. [Verus amor ex divina sapientia sufficientiam affert et expellit odibilem avaritiam]. Humilis amor sanctæ simplicitatis vincit solus superbiam, deducens potenter animam in sanctam cognitionem; stabilis amor ex bonis moribus elongat a se falsitatem; amor audax in actibus, sacris nititur consiliis in omnibus; amor contingens ex Dei familiaritate excæcat mundum absque labore; [amor devinctus ex sancta consuetudine nunquam requiescit, et tamen in se vivit absque labore]; amor ingrediens ex affluentia quiescit, amara reputans omnia præter Deum; amor clamans ex nobili impatientia nunquam tacet, oblitus omnium peccatorum; amor doctus ex Dei doctrina [multum libenter] inclinatur ut puer; amor pulcher ex magna potestate juvenem reddit animam, et corpus antiquum; amor amabilis ex [manifestis] donis Dei, querulantem animam consolatur; potens amor ex magnis divitiis in Dei dulcedine delectatur; amor occultus portat thesaurum pretiosum ex bona et sancta cordis puritate; amor clarus ex amica influenza, sine pœna punit et sine morte mortificat; amor sclavicus supra posse, nullus eum potest nosse.

III. 13.

DE LABORE CORPORALI.

II. 1. ALTITUDO animæ est charitas, de corporis castitate [per baptisma] sacramentali; nihil enim charitate sublimius, nihilque sacramentis ornatius. Errant ergo non mediocriter qui crudelibus et inhumanis laboribus altitudinem veram se putant attingere, habentes incompositum et crudelem animum; nam qui carent sanctæ humilitatis mansuetudine, quæ mentem in Deum ducit, *rectissime in alta nequeunt conscendere*. In crudeli enim corde semper latet hypocrisis, in quo sub bonis operibus voluntas propria damnatur.

II. 2. Cupio dissolvi et in amore mori, si hoc digna essem promereri. Eum namque quem diligit anima mea illuminatis vidi oculis [in anima mea stantem]. Quæcumque sponsa dilectum suum tenet hospitio, necessarium non est ut evagando eundem in extraneo perquirat domicilio; amor enim *sequentem se vel quærentem* fugere non consuevit; cum fidelis anima *amans et Deum sitiens, ad eum aspiciens*, oculos mentis frequenter dirigit, naturali motus nobilitate libens et gaudens eam suscipit, et super cor suum *sicut signaculum dignanter* ponit; hoc insipientibus non præstat *virginibus, nec datur sponsis* quæ affectione non calent *nec amore languent*.

Christus sponsam suam laudat dicens: Tu es lux mundi, corona Virginum, unguentum læsorum, fidelitas falsorum, sponsa sanctæ Trinitatis.

Laudat vicissim sponsa Christum et dicit: Tu es lux in omni lumine, flos super omnem coronam, unguentum super omnem languorem; tu es immutabilis fidelitas sine fallacia, in omni hospitio dominandus, *hilaris et jucundus*.

XIX. DE TRIBUS LOCIS ALLOCUTIONIS DIVINÆ.

TRIA sunt loca in quibus Deus animam loquitur. Primus est sensualitas, qui Deo, diabolo, omnique creaturæ pervius est juxta hominis liberam voluntatem. Secundus locus, quo Deus animam alloquitur, intra animam est, quo nullus ingreditur nisi solus Deus; ubi, cum Deus loquitur, magnum, virtuosum, velox ac unitivum verbum sensus exterior omnino non percipit neque novit; ubi adeo humiliatur quod nullam creaturam infra se valeat sustinere. Numquid ergo sub diabolo humiliare se debet homo? Utique, memorando quod similitudinem dæmonis frequenter peccando induit et quandoque criminaliter assumpsit, divinam a se contemnendo removit, sibi mortalia vulnera infligendo. Anima Spiritu Sancto plena [se cohibere non potest, imo] omnem terrenam declinat consolationem et [in consolatione] refugit voluptatem. Quæ vero proprium sequitur arbitrium, ad terrena flectitur, variis voluptatibus irretita. Tertius alloquendi locus est regnum cælorum, cum Deus animam sursum elevat, cum deliciis sui amoris suspendens eam, ut suis mirabilibus delectetur.

VI. 33.

Eia, Domine Deus, miserere his qui hic in tui amoris ignibus sunt exusti, et his qui in humilitate ad nihilum sunt redacti. Respondit Dominus: Mea divinitas te exussit, mea humanitas te cognoscit, meus Spiritus in tua paupertate te sanctificavit. Qui multum amant, libenter tacent; qui non amant, observare amantes solent.

VI. 25.

XX. DE RESPECTU SPECULI DIVINI ET CANDELABRO.

AMANS anima æternum respiciens speculum dicit: Inter me et te, Domine, pulchra sunt omnia; et inter damnatas animas et earum sponsum maledictum diabolum cuncta

III. 11.

sunt horribilia et crudelia; et cum in mentem venerit amabilis Jesus, contremiscunt et renovatur in ipsis cruciatio infernalis.

- III. 12. Pauper eram, Domine, cum nec meditari, nec orare, nec amare poteram. Conabar tamen ad te. sensibus exulibus, et dixi: Eia, Domine, quomodo nunc honorificabo te *et laudem tribuam nomini tuo*? Tunc dixisti indignissimo homini quem creasti: Laudem nomini meo pro defensione fidelissima decantabis; gratiarum actiones mihi refundes pro largissimis donis meis; desiderium tuum mirabilium meorum dilatabis; finem perfectum et exitum hujus vitæ beatum precibus impetrabis. Interrogavit ergo anima cum timore nobili *reverenter*: Quæ sunt mirabilia quæ desiderare jubes, Domine? Quæ deinceps scripta sunt, scribo cum lacrymis; adjuvet me Deus [omnium pauperrimam], ut cum Jesu permaneam. Et dixit Dilectus ad me: Ponam lumen super candelabrum ¹, et omnes oculi qui hoc intuentur, ex hoc lumine radium splendoris in suæ cognitionis oculis percipient specialem. Interrogavi iterum cum humilitate magna absque timore: O Dilecte, quale erit candelabrum? Et dixit Dominus ad me: Ego sum lumen, et candelabrum est pectus tuum.

XXI. LAUDAT SPONSUS ET HUMILIATUR ANIMA.

- II. 12. ANIMA Deum sitiens mundana libens caret gloria; non affectat ab hominibus reverentiam, solitudinem amplectitur, quietem quærit; in imo permanet per humiliationem, in supremo per amorem, dilatatur ubique per communicationem.
- II. 13. Inter te et Deum, o anima, maneat continua charitas; inter te et creaturam cum timore admiratio; inter te et peccatum pugna et detestatio; inter te et cælum suspirans affectio.
- II. 16. Abyssus es per desideria ardens per amoris incendia, amabilis in tua præsentia, speculum mundi, [parva] præ magnitudine, fidelis adjutorio, collecta in Deo.

1. Cf. *Legatus S. Gertrudis* in Prologo.

Dicit tibi Dilectus invitans ad amorem suum et instruens te : Columba mea, pedes tui rubicundi; pennæ tuæ æquales et collectæ; os tuum rectum; oculi tui pulchri; caput tuum simplex et compositum; incessus tuus delectabilis: volatus tuus agilis, valde declinans ad terrena.

II. 17.

Responsio sponsæ ad dilectum: Pedes mei, Domine, tuo sanguine rubricati sunt; pennæ meæ electione tua [nobili] collectæ sunt; os meum tuo Spiritu rectificatum est; oculi [mei igneo] tuo lumine clarificati sunt; caput meum tua fideli protectione complanatum et compositum est; gressus mei de tuo munere tibi acceptabiles et delectabiles sunt effecti; volatum meum agilem perfecerunt delectationes in dextera tua *usque in finem*: ad terrena declinabilem casum patior, gravis corporis unione; quo ampliorem liberationem dederis, eo in te diutius volitans exaltabor.

II. 18.

XXII. INVITATIO AD AMOREM.

DOMINE, quam mirabiliter inops, exul, paupercula anima, quæ in hoc mundo sterili in amore tuo permanet virgo! O quis clamabit mecum querulans miseriam quam patitur? nescit enim quantæ sit gloriæ delectamentum quo caret. — O sponsa, tu loqueris in canticorum Cantico ut a te fugiat dilectus tuus: dic, mirabilis Domina, quid te movit cum hoc diceres? Ego enim mori præligo in amore splendido, quam a me sponsum amovere in sapientiæ sensu tenebroso. Cum mihi licuerit cum dilecto ludere, non egeo, nec volo tunc sapientiam nec discretionem docere; cum autem in aliis extra laboravero et sensibus corporis me exerceo, opto etiam libens accipio, quod modicum ejus sortiar consilio.

III. 3.

Dicit sponsa: Audi me, præcordialis socia: ego ferme amore repleta, fere fui ebria, unde deliciose eloquar de sensibus proverbialia. Cum autem *plene* superebria fuero, tunc corporis mei recedita me recordatio; amor enim dominatur in me, *et præcipit mihi*, et quod voluerit necesse est fieri: et quod divina providentia esse vult in pendulo, in hac constanter agens sibi me com-

mitto ; quia si mihi mortem intulerit, animam procul dubio retinebit. — [Si mecum in cellam vinariam volueris procedere, oportebit te plurima expendere ; si habueris marcarum millia, in una hora expendes, *et contemnes ut vilia* ; si vinum bibere volueris impermixtum, expendes plusquam habeas, nec ad plenum *quod desideras* hospes [tibi] tuæ sufficientiæ propinabit. Tunc eris pauper et nuda, ab omnibus contempta, qui plus gaudent in fœcibus *pretiosum thesaurum expendere*, quam in cella vinaria clarum et dulce vinum bibere ; oportet te etiam invidiam tolerare ab his qui tecum cellam vinariam contendunt intrare. O quantum te persæpe despiciunt, quia tot et tanta expendere nequeunt neque volunt, qui vinam aqua mixtum sitiunt !

Ad hæc dixit anima : Prædilecta sponsa, in hac taberna omnia quæ possideo cupio dimittere, et per amoris carbones attracta corpus meum exuere, et despectionis titiionibus concuti permittere, ut frequenter liceat cellam vinariam feliciter introire. Hoc libens exopto et eligo, quia in amore non prævalet perditio. Qui me affligunt et despiciunt, vinum mihi offerunt de quo ipse bibit hospes *cum suis carissimis, et satiantur ex hoc et sitiunt*. Ex hoc vino sic inebrior poculo quod omni creaturæ veraciter me subdo, æstimoque secundum meam humanam conditionem et meam quam admisi voluntarie pravitatem, ut quantumcumque quicumque homo offendendo turbaverit in me misera et infelice, peccatum non commiserit ; quapropter vindictam de inimicis meis non exspecto ; scio tamen quod mandata Dei in me violant *non sine flagello condigno*.

Dicit sponsa ¹ : O fidelis socia, cum clauditur cella vinaria sola stabis extra famelica, paupercula, nuda, et sic despecta, ut omnis christianæ vitæ solatio sis extranea, excepta *catholica fide sola* ; et si tunc amare valueris nec destiteris, in perpetuum non peribis.

Respondit anima : O sponsa, ego Patris æterni insatiabili fame esurio majestatem, in quo obliviscor omnis miseriam gravitatem. Ego Unigeniti ejus sic sitio venustatem, qui omnem terrenam mihi eripit voluptatem. Ego ab utriusque Spiritu talem sentio charitatem quod transcendit Patris

1. *Hoc est, amor.*

sapientiam quam capere non sufficio, Filiique laborem quem ferre valeo, ejusdemque Sancti Spiritus consolationem quam invenire desidero. Quicumque angustiis hujus vinculi constrictus fuerit, indissolubiler ad Deum in perpetuum suspensus permanebit.

XXIII. DE PULCHRITUDINE AMANTIS ANIMÆ.

COGNITIO sic alloquitur animam: Intueor te nunc, o amans anima; tu mirabiliter es amabilis, *es mirabilis et decorata*; præstitum est mihi lumen *gratiæ*, sine quo nequirem contemplari te. Trinitatem quamdam considero in te; tu Dei tui, ut suspicor, es imago; tu es fortis virago in conflictu; tu es bene ornata juvenula in palatio regis tui; tu es delicata sponsa in amore Dei tui. [O Deum amans anima,] in conflictu armaris invicibili potentia, adunatæ mentis constantia, ut nec [universa] mundi [multitudo,] nec [omnia] carnis [auxilia,] nec [omnis] dæmonum caterva a charitate Christi te valeant separare. Tu hostes tuos expugnare floribus consuevist; ensis tuus est nobilis illa rosa Jesus Christus; clypeus tuus candens liliū est Maria; quibus te protegis et defendis. Impugnantes te ornant te, et futuram Dei gloriam amplificant in te; omnes quippe qui in hoc prælio præstiterint, magnificum ab imperatore percipient donativum. Indica nobis, electa et mirabilis sponsa, quæ, quanta, et qualis est gloria in palatio Trinitatis, cui feliciter assistis.

Respondet anima: Tu me sapientior es, o cognitio: quare quidquam a me quæris?

Dixit: O anima, Deus te elegit super omnia, tu mihi domina es et regina.

— O cognitio, ego certe ortu nobilis sum, et libera; non debeo disposita privari et carere gloria; amando tantummodo Deum meum digna efficior amari, amplecti et honorari a summa Trinitate, omneque quod cæli ambitu continetur meis pedibus sustinetur. Si amor super me potestatem concessero eique locum dederō, ut me compedibus salutaris patientiæ vinciat, ne peccatum in me pullulet vel accrescat, deducet me in mansuetudine, ut ad omne opus bonum sim

II. 19.

habilis et apta, ligans me per fortem obedientiam . ut Deo *propter Deum* et omni creaturæ [amanter] subjicior *propter eum*.

Cognitio : O sponsa, mihi [adhuc] digneris [uno verbulo] edicere quæ sit illa memorabilis familiaritas, qua Deus tibi et tu Deo jungeris.

— O cognitio, hoc ego nequaquam facio : sponsarum verecundiam enarrare non condecet omnia quæ contigerit experiri ; sanctam speculationem per me consequeris beatamque fruitionem. Illa vero præcelsa divinitatis experientia *mihi singulariter infusa*, tibi et omni creaturæ [propter me solam] semper erit penitus ignota.

— O anima, cum tuæ mentis acumina et altisona eloquia utrumque parumper edixero, in obscura putrescentis stabuli regium lumen colloco ; verumtamen jumenta suo stramineo vili pascuntur pabulo ; quidam nempe sibi sanctitatis speciem impinguant carnibus, pecorino more, in stabulo ignorantæ *reputantes deliramenta secreta Dei*, dicentes ea esse humanæ voluntatis figmenta et falsæ sanctitatis documenta.

— Cognitio, scriptum est quod Paulus in tertium cælum raptus sit, qui Saulus permansisset, si tam sublimia non attigisset. Si etiam in primo vel secundo cælo veritatem reperisset, tertium conscendere necessarium non fuisset. Est quoddam cælum *phantasticum*, quod diabolicæ pulchritudinis falsitas fabricavit. Ibi cogitatio sensibus turbulentis versatur et quiescit, quia ratio ibi quod naturaliter diligit non invenit. Ibi sine solatio moratur anima, sensusque falluntur animales ; hic Satanus in angelum lucis se transfiguratur persæpe, etiam in quinque vulneribus Salvatoris. O simplex anima, in his sollicita sis et cauta. Secundum cælum ex sanctis [sensuum] desideriis construitur et ex principiis charitatis. In hoc cælo lux non est, nam anima hic Deum non videt, sed tamen incomprehensibilem quamdam prælibat dulcedinem, interiora ejus omnia penetrantem ; audit vocem quam desiderat, mixtam tamen sensuum phantasiis, ubi si vera defuerit humilitas, falsa luce illudit Satanus, nec ibi tunc operatur Dei veritas. Si vero vera humilitas comita-

tur, anima in cœlum tertium sublevatur, in quo divino lumine illustratur. Tunc sensus aiunt corporales : Domina nostra, ab initio hucusque dormitavit cognitio nostra, nunc vigilans amoris superni radios intuetur ; in hac luce circumspicit quis sit qui se sibi manifestat, et quid sit quod sibi loquens mandat, cognoscens veraciter quod Deus est omnia in omnibus. Nunc omni cura seposita, tertii cœli cum Paulo conscendo fastigia, cum Deus animam meam a visibili liberaverit creatura. Istud cœlum tertium circularatur, testitudine ordinatur, illustratur pulcherrime trium personarum ineffabili majestate, [quæ sic intonant: Vera Dei salutatio illa provenit ex cœlestis sanguinis profluvio.]

XXIV. DE FAMILIA ANIMÆ ET MINISTRIS EJUS.

S PONSÆ sole amicitur, lunaque sub pedibus ejus subternitur, ac unione *beatissima* coronatur. Ejus minister ¹ [est timor] manu virgam gerens auream ; hoc est prudentia. Minister vestitur Agni sanguine, coronatus honore ; sapientia induitur sua debilitate, coronatur æternitate. Sponsam quatuor pedissequæ consequuntur. Amor ipsam conducit, vestitus castitate, coronatus dignitate. Humilitas, vestita despectione, coronata exaltatione, sustentat eandem. Contritio ², vestita botris, *hoc est compunctionis lacrymis*, coronata *internis gaudiis*, *Dominam comitatur*. Sequitur quarta pedissequa *nomen habens* misericordia, quæ vestitur unguentis, coronatur deliciis. Suavitas et deliciositas mantellum Sponsæ, [qui est sanctitatis odor,] sufferunt et sustollunt. Adest reginæ Pontifex, vestitus gemmis pretiosis, coronatus Spiritu *geminæ dilectionis*, qui Sponsam Sponso repræsentat. Hunc duo sequuntur milites : fortitudo scilicet, circumdata tribulationibus, coronata victoriis ; alterque *qui prudenter audax dicitur*, vestitus velocitate, coronatus omni felicitate. Accedit cubicularius, cus-

I. 46.

1. capellanus. *Cod. B. in marg.*2. vel pœnitentia. *Cod. B. in marg.*

todia videlicet, vestitus constantia, coronatus perseverantia. Hic coram Sponsa præfert lumen, intelligentiam vestitam discretionem, coronatam pietate. Portavit præterea tapetem sanctæ conscientiæ, indutam bona voluntate; coronatur placendi Deo charitate.

Habet etiam pincernam, desiderium scilicet, indutum pia aviditate, et coronatum pacis tranquillitate. Habet citharedum, amabilitatem, cujus cithara est devotio: hic vestitur favoris gaudio et coronatur adjutorio. Sunt ei quinque fortes, qui nunquam eam deserunt: primus, visus dicitur, qui fundatur in lacrymis compunctionis, et decoratur in restrictione *vagationis*; secundus est cognitio, qui fundatur obstaculo et decoratur consilio; tertius, videlicet locutio, fundatur utilitate, et insignitur fidelitate; sequitur auditus, quartus utique, informatus divinis sermonibus et ornatus consolationibus. Postremo accedit quintus, tactus videlicet, qui stat in fortitudine, formosus in bona consuetudine. Hi quinque habent super se dominum, videlicet peccatum, qui vestitur confessione, coronatur satisfactione. Non caret sponsa iudice, qui vestitur disciplina, et coronatur patientia. Habet quoque sponsa animal, corpus suum videlicet, quod frenatur in dignitate, pascitur contemptibilitate, stabulatur in confessione; vasa quod defert necessaria, sunt sensuum munditia et vitæ innocentia. Defertur super Sponsam velum purpureum, hoc est spes, quæ (vestitur) veritate et jubilo coronatur. Defert palmam in dextra, hoc est peccati victoria, et alabastrum in altera, amoris scilicet desiderium, quod dilecto profert in obsequium, gerens capite pileum pavonis *pennis splendidum*: hoc est odor famæ dulcis in terrestribus et honor grandis in cælestibus. Procedit ergo via mansuetudinis, quæ vestitur melle dulcedinis, et coronatur gloria securitatis. Tunc *exultans jubilat*, et jubilans exclamat: O præcordialis Dilecte, te desidero; tu auferis, præbesque mihi multiplicem cordis molestiam et dolorem: per te sustineo invisibilem angustiam, cum tu, Domine, dignaberis, me a me misericorditer liberabis. Respondet Sponsus: Amabilis dilecta, *noli marere ulterius*; memento quod invenies quod excedit omne desi-

derium, et remove a te hujus vitæ tædium. Super te manet jugiter mea fida protectio, et brachiorum meorum te amabit circumdatio. Et addidit: Veni dilecta, veni coronaberis: Imponitque capiti ejus coronam veritatis, quam nemo nisi homo suscipit spiritualis. In hoc diademate quatuor virtutum radiant insignia; ibi fulget decor sapientiæ, paupertatis divitiæ, desideriorum adimpletio, et præmiorum conservatio. [Deus det nobis omnibus hanc coronam. Amen.]

XXV. EXPLICATIO QUORUMDAM VERBORUM.

Dixi quodam loco libri hujus¹ quod Deitas Pater est meus naturaliter. Hoc non intelligis, et dicis omne quod Deus nobiscum operatur est gratiæ non naturæ; verum dicis; sed et ego non erro. Audi nunc similitudinem: quantumcumque acutum visum homo habeat ultra spatium, tamen unius milliariis non tenditur visus ejus; et quantumcumque limpidi sensus, invisibilia non capiunt, nisi per fidem et quasi palpando, sicut cæcus in tenebris. Amans *Deum*, et omnia quæ Deus amat, et odians ea quæ odit, anima habet oculum a Deo illuminatum, quo videt æternam deitatem, et quomodo cooperata est sua natura in anima, imprimens ei suam imaginem; ipse eam generat in seipso, uniens se cum illa præ omni et super omnem creaturam, et conclusit eam in seipso. Ipse eam sic sua divinitate replevit quod aliud loqui nequit, quam quod in perfecta unione plus quam Pater ejus sit. Corpus dignitatem suam a Filio æterni Patris suscipit, in fraterna societate et in laborum communicatione. Jesus Christus propter necessitatem nostram opera sua perfecit in charitate, in paupertate, in pœnalitate, in labore, in contemptu usque ad mortem Crucis. Spiritus Sanctus operatus est in nobis per gratiam, ut loqueris, omnia quæ accepimus dona et bona. Hæc omnia tripartita sunt, et tamen ab uno indiviso Deo perfecta. Duo in terris fiunt virtute divina sine intermissione, purgatorio tamen digna; quorum unum tantum in cœlo, alterum vero agit in inferno: voluptas sine pœna in cœlo, pœna sine voluptate in inferno.

VI. 31.

1. In originali, I. 44. In versione latina, IV. 6. p. 551.

DE INCOGNOSCIBILITATE DEI ET DE CREATURA.

Ubi erat antequam quidquam faceret Deus noster? In seipso erat, et omnis creatura præsens et manifesta oculis ejus erat sicut hodie. Et quæ erat forma et similitudo ejus? Similis erat circulo, et omnis res in eo clauderetur sine sera et ostio. Inferior pars circuli, firmitas est omnia sustentans; superior pars, altitudo omnia excellens; circulus est ambitus omnia complectens. Necdum adhuc Deus Creator dici poterat; cum vero cuncta creavit, reseratus est circulus et apertus. *Numquid ergo scissio facta est?* Non. Integer est et semper erit. Cum Deus creator dici voluit, omnis creatura in seipsa apparuit. Homo videlicet ad cognoscendum, diligendum, fruendumque Deo et obediendum; volucres et animalia ad utendum sua natura; aliæ creaturæ, ut in sua essentia permaneant et subsistant. Audi nunc: omnis cognitio sine ordinato amore, quo Deum in omnibus rebus amare debemus, vana est; cuncta enim ut ametur ipse fecit, et in his amari se docuit et præcepit.

XXVI. DE SEPTEM HORIS CANONICIS QUAS INFIRMA DICEBAT.

l. 30.

MATUTINÆ. — minnem vol, ein sùze wol.
 Prima. — minnem gere, ein sùze swere.
 Tertia. — minnem lust, ein sùze durst.
 Sexta. — minnem vülen, ein sùze kûlen.
 Nona. — minnem tot, ein sùze not.
 Vesperæ. — minnem fliessen, ein sùze giessen.
 Complet. — minnem rûwen, ein sùze frowen.

Septem horæ describuntur hic :

Ad Matutinas : plenitudo amoris, suavitas est dulcoris.
 Ad Primam : amoris desiderium doloris est incendium.
 Ad Tertiam : voluptas amoris est dulcis sitis.
 Ad Sextam : amoris sensus refrigerat sensus.

Ad Nonam : amoris mors est angustia concors.
 Ad Vesperas : amoris afflictio est devotionis infusio.
 Ad Completorium : requies amoris est gaudium honoris.

Hæc septem verba femina sancta, corpore debilitato, præ spiritus fervore, vel etiam per languorem amorem delectantem, decantare Domino consuevit.

XXVII. FASTIDIT ANIMA AMANS OMNEM CREATURAM.

SPONSA Christi de quietethalami sanctæ Trinitatis egrediens sic omnes alloquitur creaturas : Eia , elongamini et discedite a me, universæ creaturæ; vos affligitis me, nec valet vestra præsentia me consolari. Dicunt ei : Quare ? Respondet : Dilectus meus cum dormirem discessit a me , ubi inter brachia ejus requevi : *Dicunt creaturæ* : Non potest te hic pulcher mundus et omne quod in eo est consolari ? *Respondit* : Non , video namque serpentem falsitatis vagantem in omni hujus sæculi voluptate. Video etiam angelum ¹ avaritiæ cadavere ignobilis dulcedinis plurimos attrahentem. *Dicunt* : Potestne regni cœlestis sublimitas consolari te ? *Respondet* : Non ; esset enim in seipso [mortuum], si vivus Deus non appareret. *Dicunt* : Possuntne te Sancti consolari ? *Respondet* : Non ; qui si de effluente vitæ fonte separarentur, plus lugerent quam ego ; nam quanto me excellunt, tanto profundius in Deosunt. *Dicunt* : Valet Filius Dei te quoquo modo consolari ? *Respondet* : Ita. Ego interrogabo eum quando velit deambulare ad flores sacræ cognitionis ; rogaboque eum ut mihi aperire dignetur jucundam affluentiam magnificæ Trinitatis, unde solummodo anima haurit vitam. Si secundum nobilitatem meam meruero consolari, oportet ut divinum spiramen absque labore me pertrahat in se. Splendor enim solis summæ Majestatis transparet per aquam mundissimæ humanitatis, voluptasque Sancti Spiritus ab utroque procedentis omnia

IV. 12.

1. *Lege hamum, teutonice angel.*

quæ sub Deo sunt, *et Deus non sunt*, a meis affectibus elongavit. Mortua sum mirabiliter *huic mundo*, et nihil sapio præter Deum; hujus tamen suavissimi saporis dulcedine frequenter libens careo, ut ejus magnificentia extollatur. Nam cum ego indigna meis viribus ipsum laudare non sufficio, ipsius oculis offero omnem creaturam, ut omni sua sapientia, amore, pulchritudine, desiderio, *jubilo*, sicut ex ipso acceperunt, pro me clarificent Creatorem. Cum hujus laudes meminero, nullum dolorem sentio. Sustinere nequaquam valco quod me alicujus rei præter Dilectum contingat consolatio; amicos meos terrestres amo tamquam consortes cœlestes, inimicos vero in [sancto] mœrore porto et diligo, *deprecans* ut salventur. Omnium bonorum sufficientia Deo affluit; nunquam sibi se amantium contingentia sufficit animarum.

Cum per octo annos horum mirabilium ista consolatio perdurasset, complacuit Altissimo supra meritum nobilitatis suæ valde animam consolari: Eia, præcordialis Domine, in altum nimis noli me sustollere, dixit anima reputans se indignam: Bonum mihi nimis est in loco novissimo recumbere, ubi pro tua gloria cupio perpetuo detineri. Cecidit ergo misera deorsum ad pendentes et proscripitas animas, ibique gratanter tamquam loco optimo requievit. Sequebatur ergo eam Altissimus ea claritate quam in infimis gaudiis positi poterant sustinere. Singulis namque sic ejus refulget claritas, prout eos virtutum habitus nobilitavit et operatio, et sanctificavit charitas in præsentia.

Sanctus Joannes in *Epistola sua* dicit: Videbimus eum sicuti est ¹: Hoc quidem verum est; verumtamen secundum dispositionem aeris sol refulget; multiplex est sub sole aeris mutatio in terris: sic multæ mansiones in *domo Patris* sunt in cœlis. Attamen sicut perspicax fuerit oculus mentis, sic erit illa visio claritatis.

Et dixit Dominus: Quamdiu vis hic morari? Et dixi: Eia, concede mihi, Domine mi, et dimitte me adhuc amplius pro gloria tua mergi.

Post hæc anima cum corpore tam profundas tenebras in-

1. I. Joann. c. 3.

cidit ut cognitione carerem et luce. De familiaritate Dei nihil noveram : sed ipsa beata charitas abiit, et elongata est a me. Tunc dixi : Ubi es nunc, Domina fidelitas, ego tibi modo officium charitatis committo, ut in me gloriam Dei custodias et honorem. Tunc assumpto officio charitatis, tam sancta patientia et læta longanimitate tuebatur me, ut sine miseria viverem et dolore.

Et ecce circumdedit me infidelitas magnis tenebris, clamans ad me crudeliter : et expavi, valdeque exhorruui vocem ejus. Si gratia hæc, inquit, a Deo processisset, nequaquam tui oblitus te sic dereliquisset. Et dixi : Ubi es nunc, o constantia? Reduc ad me, obsecro, *catholicam* fidem veram.

Dixit ergo Deus Pater cœlestis ad animam : Memento quid præsenseres, et quid perspexeris, cum inter me et te medium nullum fuit. Et intulit Unigenitus Patris : Recordare, quantas corpus tuum pœnas pertulerit ex amore. Addidit quoque Spiritus Sanctus : Memor esto scripturæ quam scripsisti.

Tunc anima cum corpore, cum vera fidei constantia respondit : Sicut credidi et cognovi, dilexi et perfruita sum : sic ex hac vita impermutabilis emigrabo.

Deinde alienatio Dei veniens circumdedit animam undique et dixit [beata anima : Bene venisti, valde beata alienatio ;] bene nata sum, quod te pedissequam habere merui. Tu enim inconsuetum mihi affers gaudium et incomprehensibile miraculum, atque intolerabilem suavitatem. Tu autem, Domine, hanc suavitatem longe fac a me, facque me tuam alienationem retinere. Eia, bene mihi, Domine Deus, quod hanc in via charitatis merui supportare, quia qualiter veniens id mihi sic non audeo enarrare ; dico tamen quod fel in mel in meis faucibus est mutatum. Desideravi ergo quod omnis creatura Creatorem glorificans, hymnum *Te Deum laudamus*, jubilans decantaret. Renuit autem hæc illa, et avertit a me faciem *indignantis*. Lætificata ergo valde sum et dixi : Quod me nunc contemnit et ad me tergum vertit, laus immensa Dei est ; bene mihi. Nunc procedit in me gloria Dei, quia nunc mirabiliter est Deus mecum, cum me alienatio sui, plusquam ipse, reficiat *delectando*.

Hoc satis innotuit [animæ]; nam cum eam Deus in alienatione [extrema] consolari vellet, dixit ei: Memento, Domine, quæ ego sum, et contine te a me. Et ait illi Dominus: Fave mihi, obsecro, ut fervorem meæ majestatis, affectumque [meæ] humanitatis, ac voluptatem mei Spiritus refrigerare liceat mihi in te. Ait illa: Annuo, Domine, hoc pacto ut tui solius in me et non mea delectatio compleatur.

Post hæc [Sponsa] in tam magnas irruit tenebras, ut corpus ejus in pœnis tremere et deficeret incurvatum. Interim rogavit eam quidam ut pro ipso Dominum deprecaretur. Et dixit: O [Domina] pœna, committo tibi ut tu me liberares a me, quoniam tu nunc suprema es in me. Et ecce pœna corporis et animæ, umbræ similis tenebræ, sustulit se a me et pergens ad Dominum sapienter, exclamavit voce valida vehementer: Domine, tu nosti, et ante te est omne desiderium meum. Et occurrens ei Dominus, ante januam regni dixit: Bene venisti; o [Domina] pœna, tu in terris fuisti mei corporis proximum indumentum, et omnis superborum despectio fuit mea superior circumdatio, et licet te illic diligam, nequaquam hanc regni januam introducam; verumtamen anima quæ duo complere voluerit, duplex præmium reportabit; sic [illa debet esse] constanter disciplinata et prudens, et sic eris ei utilis, amplexaboque eam dulciter et meo pectori applicabo firmiter. » Et dixit pœna Deo: Domine, ego multos beatos facio, nec inde sum beata; multa sancta corpora efficio, et sum mala; multos ad cœleste regnum dirigo, nec tamen illuc pervenio. Cui dixit Dominus: Pœna, tu non es cœlestis natione, quapropter illuc non poteris pervenire; tu de corde Luciferi es egressa, illuc revertaris, secumque perpetuo permanebis. *Et dixit anima*: Eia, felix Dei alienatio, cui sum tam amicabilem alligata, tu meam in pœnis confirmas voluntatem, tu dulcoras mihi in hac vita diutinam expectationem; quantoque tibi majori societate copulor, tanto fit in me major Deus et mirabilior. O Domine, in profundo impermixtæ humilitatis ab oculis tuis non absorbeor; sed væ mihi quod me in elatione mentis a te tam feliciter avertor; verumtamen quanto profundius in humilitate me mergo, tanto suavius sitim animæ meæ reficio et exstinguo.

XXVIII. DE CAPITULO SPIRITUALI ET PEREGRINO QUI
APPARUIT EI.

SOLEBAM multo tempore cum districtione magna mei cordis ingredi capitulum, visitans Dei contemptum et mei ipsius dispendium. Ejeci ergo de corde meo omnem meæ carnis culpabilem affectum; statuens e contra totius pœnæ effectum voluntarie sustinendum; amovi etiam cognatorum et amicorum carnalem amicitiam, et institui persequentium injurias patienter sufferendas. Expuli insuper amorem divitiarum et honorum, quibus mundus [peccator] gloriatur, et introduxi paupertatem *evangelicam* de consilio observandam.

VI. 33.

Et hoc capitulum ingressus est Dominus Jesus Christus, similis [pauperi] peregrino: ad cujus introitum illuminatus est spiritus meus, ut adesse cognoscerem Deum meum, et dixi: Eia, dilecte peregrine, unde venis? Et respondit: De Jerusalem venio, ubi graviter vulneratus sum; ibi sustinui magnam despectionem, pauperiem et passionem, quæ attuli huc ad te. Respondi: Gratias ago tibi, mi Dilecte: hoc enim jam multis experta sum diebus.

Tunc unam simplicem coronam imposuit Dominus capiti meo, dicens: Hæc est corona paupertatis, despectionis, et pœnæ, quæ adhuc est imaginis meæ pulchritudine decoranda. Hoc dicto, peregrinus abiit. [Unde turbata dixi: O væ! væ! mi dilecte peregrine. Utique] cum illo plura colloqui voluissem. Et respiciens sursum, vidi eum similem potenti Domino circumdatum gloria, et deliciis sempiternis. Et dixit: Benedico te et saluto te, pax mea semper sit tecum. Amen.

Audita est vox in qua hæc verba dicta sunt: Ecce venit quæ mundum contempsit, mendacium effugit, veritatem amavit, et me laudans benedixit. Excipiat ergo cum omni honore; stabiliatur in veritate, benedicatur sine fine, induatur decore, coronetur dignitate, sedeat in æterna requie, salutetur omnium linguarum genere, serviat ei omni officio sitate, lætificetur omnium donorum munere.

XXIX. DE PECCATO ET REGNO.

IV. 5.

PECCATUM meum quo a te recessi, Domine, tamquam mons immensus, stat contra me, umbrasque densas operatum est inter me et te, meque æternaliter elongavit a te. Væ mihi et iterum væ! Eia, dilectum bonum, electum præ omnibus, reduc et retraheme ad te *ab omnibus*. Verumtamen futuræ damnationis casus apparet oculis meis, velut ignei draconis os apertum, omni tempore me cupiens absorbere. Eia bonum meum æternum, adjuva me nunc, ut immaculata valeam refluere in te. Domine, mea terrena conversatio est coram me sicut ager spinis plenus et fertilis, et a bonis fructibus vacuus et sterilis. Eia, Domine Jesu Christe, effunde nunc suavem tuæ humanitatis [dulcem] pluviam et calentem tuæ [viventis] divinitatis solem, et prædulcem Sancti Spiritus tui rorem, ut refrigescat molestia cordis mei, *et compleantur consolatione accepta dies luctus mei*. Regnum tuum [æternum, Domine], oculis meis patet simile nuptiis nobilium maximisque gaudiis jubilantium et æternis deliciis convivantium, ubi, [mi dilecte,] amantem sponsam complecteris, amoris avidam sine fine. Domine, omnia dona quæ percepta te sunt in conspectu meo similia plagis peregrinis *ad aures meas*, quoniam humiliat me hic altissimum donum tuum. Respondet cuncta tribuens Deus: Mons tuus liquefiet in amore; inimici tui nullum participium habebunt in te, agrum tuum calor solis splendoribus suis penetrabit, fructusque tuus illæsus permanebit. In regno meo nova sponsa eris, ibique osculabor te dulcissimo oris mei osculo, ut plenitudo divinitatis animam tuam pertranseat, et Trinitatis oculi semper in tuo corde duplici delectentur. Ubi tunc remanebit tristitia tua? Si tunc me mille annis rogaveris, unum suspirium non obtinebis.

